

No ets cap hiena, Nzui!

Muntsa Mimó

Il·lustracions d'Albert Asensio

ET DONEM LA BENVINGUDA A LECTURA ACTIVA!

Aquest és el quadern de treball *Lectura activa* del llibre *No ets cap hiena, Nzui!*, de Muntsa Mimó. Les activitats que et plantejem a continuació tenen com a objectiu ajudar-te a recordar el contingut del llibre i treballar una sèrie de qüestions que s'hi relacionen però que, a més, et resultaran útils per a altres aspectes de la teva vida acadèmica i social. En la fitxa del llibre que trobaràs en el web www.animallibres.cat podràs accedir a altres recursos.

La primera part del quadern planteja un treball sistemàtic i escrit, mentre que en la segona part trobaràs activitats per a resoldre de manera individual i unes altres que hauràs de treballar en parella, en grup o amb la classe sencera; a més, hauràs de llegir en veu alta, modular la veu, improvisar parlaments, bastir arguments per fonamentar les teves opinions, inventar històries i fer uns treballs diversos, originals, engrescadors i divertits.

Acompanya'ns-hi!

LECTURA
activa

COMPRESIÓ LECTORA

1. Per què el títol d'aquesta novel·la és *No ets cap hiena, Nzui!*?

2. Quin tipus de narrador té la història? Fixa't en el fragment, subratlla-hi els elements que ens donen pistes i assenjala la resposta correcta.

Vaig olorar, mirar i escoltar. No parava de descobrir presències noves: una tortuga que es movia lenta, aixafant l'herba i estirant el coll per veure-s'hi; un grup de mangostes ratllades que es perseguien mentre s'amagaven entre les ombres tacades de llum de lluna; l'esbufec dels búfals, a prop del riu; el tremolor de la terra quan un hipopòtam va passar a fregar de l'acàcia on era jo.

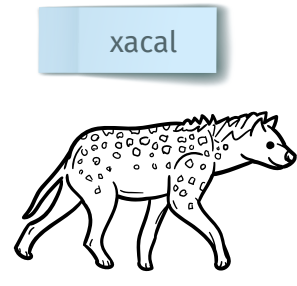
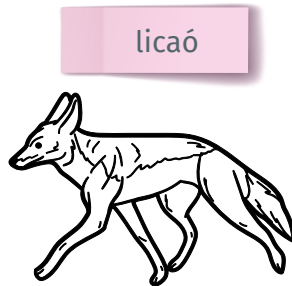
- Narrador en primera persona.
- Narrador en tercera persona.
- Narrador omniscient.

3. Troba en aquesta sopa de lletres els noms dels membres del clan de la Nzui.

4. Després d'abandonar el cau, la Nzui es troba amb un animal i l'ajuda a caçar. Pinta'l i, després, escriu el nom de cada animal al lloc corresponent.

5. Indica si les afirmacions següents són vertaderes o falses.

	V	F
En Fisi és una de les hienes principals del clan.		
En Suyo, el germà de la Nzui, mor en un bosc de baobabs.		
La Nzui és molt bona caçadora.		
Hi ha pocs licaons on viu la Nzui.		
L'Impisi és una licaó amiga de la Nzui.		

6. Encercla els animals que es mencionen a la novel·la.

7. Quins personatges apareixen a la il·lustració? Per què estan junts?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Com prenen decisions els licaons amb els membres del seu clan?

- Lladren. Furguen el terra. Fan voltes. Esternuden.

9. Ordena cronològicament els fets segons que es narrin a la novel·la.

- Les tres Dames deixen que la Nzui visqui amb el clan de hienes.
- La Impisi té cries i a la Nzui li encantaria tenir-ne cura.
- La Nzui veu licaons per primer cop des que es va separar de la seva família.
- La Nzui coneix en Fisi.
- La Nzui s'allunya de les hienes per buscar licaons.
- En Fisi, la Nzui i els cadells de xacal formen un clan.

10. Què vol dir la hiena Cap Pelat amb aquestes paraules? Cerca informació si en necessites.

–Al principi dels temps, els xacals i els licaons compartien caus. I les hienes els compartíem amb els lleons, els lleopards, els guepards, els servals...

–Compartíem caus?

–És una manera de dir-ho. Tu tens cor de gos. Jo tinc cor de gat.

.....

.....

11. Dona tres raons per les quals t'hagi agradat la novel·la i indica tres aspectes que hi modificaries.

M'ha agradat ...	Milloraria ...
1.	1.
2.	2.
3.	3.

LECTURA EN VEU ALTA

Abans de començar a llegir en veu alta ...

- Subratlla les paraules menys conegudes per a tu i repeteix-les tantes vegades com ho necessitis.
- Fixa't bé en la puntuació.
- Assegura't que entens tot el text.

1. **Prepara la lectura en veu alta d'aquest text. En acabar, feu grups de tres i llegiu-lo a la resta de la classe, per torns. Després, valoreu com ho heu fet amb la rúbrica que us proporcionarà la persona docent.**

«No vaig dir res, però em vaig apropar a la Impisi i em vaig estirar al seu costat. Dins del meu cap veia els meus germans, els cadellts de la darrera ventrada de la Mare Gran, els germans de clan més grans. I vaig ser conscient que, tot i que jo era una femella de licaó tota sola en un grup de hienes, mai em sentiria tan sola com qualsevol d'elles.»

2. **Llegeix el text següent i, a mesura que avancis, ves aplicant-hi aquestes les modulacions.**

1. Volum baix, reflexiu, tímid.
2. Apuja una mica el volum i posa una mica més d'èmfasi a les paraules.
3. Augmenta més el volum, com si parlessis normalment, i comença a mostrar enuig.
4. L'enuig s'hi fa més present, gairebé cridem.
5. Crida i exagera l'entonació de les paraules com si estiguessis molt enutjat.

«No parava de descobrir presències noves: una tortuga que es movia lenta, aixafant l'herba i estirant el coll per veure-s'hi; un grup de mangostes ratllades que es perseguïen mentre s'amagaven entre les ombres tacades de llum de lluna; l'esbufec dels búfals, a prop del riu; el tremolor de la terra quan un hipopòtam va passar a fregar de l'acàcia on era jo. Estava envoltada d'animals, però cap d'ells era el que jo volia. Buscava taques blanques i negres, un lladruc agut, l'olor de licaó: l'olor dels meus. Ja feia moltes nits de l'atac de les lleones i havia recorregut molt terreny, però encara no em volia donar per vençuda. A prop del cau havia trobat els cossos d'en Juruto, en Suyain i la Mbawa. I també el de la Mare Gran. No hi volia pensar, en això.»

LECTURA DIALOGADA

- 1. Amb l'ajuda del professor o la professora, acordeu una data per rellegir un fragment en concret del llibre. Cadascú, de manera individual, ha de subratllar les oracions o els fragments que li cridin l'atenció, que trobi especialment difícils o que parlin de temes interessants per ser discutits entre tota la classe.**

Situats ja a l'aula:

- Seieu en rotllana per comentar l'activitat.
- Elegiu un company o companya perquè moderi la tertúlia.
- Per torns, aneu llegint els fragments que us hagin cridat l'atenció, i digueu per què.
- Després de cada lectura, establiu un diàleg i doneu les vostres opinions.

- 2. La primera vegada que la Nzui ajuda a caçar un dic-dic a en Fisi, aquest menteix a les seves germanes i els diu que l'ha caçat tot sol.**

- Per què creieu que ho fa? Quins sentiments penseu que experimenta en Fisi quan decideix mentir a les seves germanes? I un cop ho ha fet?
- I com penseu que se sent, en canvi, la Nzui?
- Creieu que la mentida té a veure amb el fet que la Nzui sigui d'una altra espècie?
- Penseu en algun moment en què us heu sentit abocats a mentir a la vostra família, amistats o companys sobre alguna cosa que no havíeu fet vosaltres sols. Per què va actuar d'aquesta manera? Com us va sentir?

- 3. Els clans de hienes i els licaons tenen maneres diferents de comportar-se i de relacionar-se: les jerarquies entre els membres del grup són diferents, i també la manera com es comuniquen, com cacen o com mengen.**

- Creieu que una de les dues espècies d'animals té una manera millor de relacionar-se amb els altres? Raoneu la resposta.
- Per què penseu que les maneres com es relacionen són diferents?
- Per què creieu que a les hienes els sorprèn tant com es comporten els licaons i a la inversa? Penseu que, de vegades, els humans ens podem comportar de manera semblant amb els costums o les cultures que són diferents de la nostra? Per què? Expliqueu-ne un cas.

- 4. Quan la Nzui troba el clan de licaons de l'Imbwa i la Letaya, s'alegra de tornar a veure les seves germanes, però de seguida veu que no pot quedar-se amb elles.**

- Creieu que la Nzui no pot o no vol quedar-se amb els altres licaons? A què es deu la seva reacció?
- Vist des de la nostra perspectiva, aquest comportament pot semblar cruel. Penseu que ho és des de la perspectiva dels animals? Raoneu la resposta.

Recorda que ...

- És important escoltar els altres participants.
- L'opinió de tothom és igual de vàlida.
- Cal respectar el torn de paraula.
- S'han d'aportar arguments raonats a la discussió i, sempre, amb respecte.

CREACIÓ LITERÀRIA

1. La Letaya gaudeix explicant històries en veu alta a la Nzui i als germans. Inventa una llegenda que tingui com a protagonistes els licaons i que expliqui per què es posen d'acord com ho fan.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Imagina que ets un fotògraf de natura que descobreix la increïble relació entre la Nzui, en Fisi i els cadells de xacal, i redacta una notícia breu sobre el fet.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Escull una de les parelles d'animals que tens a continuació i, en un full a banda, inventa una narració en què desenvolupin una relació sorprenent com la de la Nzui amb en Fisi i les cries de xacal. També hi poden aparèixer altres personatges, siguin animals o persones.

llop i ovella

linx i llebre

aranya i mosca

zebra i lleó

tauró i pop

Quadern didàctic referit al llibre

No ets cap hiena, Nzui!

(ISBN: 978-84-19659-26-2)

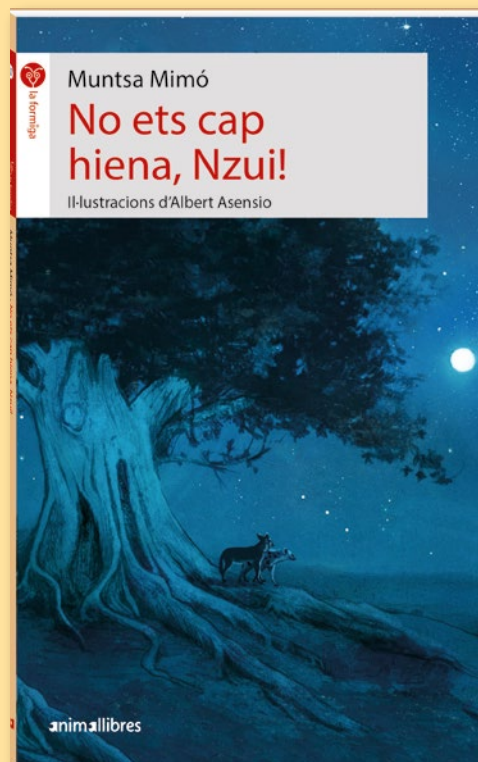
© Berta Pladevall Soriano

© Animallibres, SL

www.animallibres.cat

No ets cap hiena, Nzui!

La Nzui és una femella de licaó que recorda com vivia abans que unes lleones ataquessin el seu clan. Des d'aleshores s'ha quedat sola i, per sentir-se més acompanyada, intenta conviure amb hienes i xacals, que són dues espècies competidores i enemigues dels licaons. Basada en un cas real, la història de la Nzui ens parla de la vida i de la mort, de sentiments, d'ecologia, d'identitat, de diversitat i de resistència.

Muntsa Mimó

És professora de la Universitat de Barcelona i especialista en l'estudi del comportament animal. Ha publicat *Xarop de banya d'unicorn*; *Ets prou llesta, Nyumbú?* i *Una capsa de secrets*, entre d'altres.

Albert Asensio

Ha estudiat disseny gràfic a l'EADT i un postgrau d'il·lustració a l'Eina, Barcelona. Des del 2007 treballa com a il·lustrador per a diferents editorials. Ha il·lustrat llibres com *La Paula i el colibrí* i *La capitana dofí*.